

Obsah

1. Úvod.....	2
2. Plánované aktivity rezortov v oblasti rozvojovej spolupráce v roku 2016.....	3
3. Programy bilaterálnej rozvojovej spolupráce v roku 2016.....	6

1. Úvod

V roku 2015 dosiahla SR dôležitý posun pri skvalitňovaní strategického rámca rozvojovej spolupráce. Vyvrcholením tohto úsilia bolo prijatie nového zákona č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý Národná rada Slovenskej republiky schválila 18. 11. 2015. Nová legislatíva priniesla konsolidáciu právneho rámca a aj rozšírenie počtu modalít od čoho očakávame zlepšenie spolupráce tak na medzinárodnej úrovni, ako aj s partnerskými organizáciami v cieľových krajinách.

SR v roku 2015 pokračovala v napĺňaní cieľov rozvojovej spolupráce v zmysle cieľov Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2014-2018. Podarilo sa skvalitniť proces vyhodnocovania projektov rozvojovej spolupráce SR, program vysielania dobrovoľníkov a expertov a taktiež poskytovanie našich transformačných skúseností. Aktivity boli uskutočnené v programových (Afganistan, Moldavsko a Keňa) a projektových krajinách SlovakAid (Albánsko, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Gruzínsko, Kosovo a Ukrajina), pričom v prípade krajín Východného partnerstva a západného Balkánu išlo v prvom rade o podporu reforiem, v Keni o oblasť zdravotníctva a sociálno-ekonomického rozvoja. Dominantou aktivitou v priebehu 2. polroka 2015 bola humanitárna pomoc migrantom prichádzajúcim do Európy predovšetkým z vojnu zmietanej Sýrie. Migračná kríza, okrem jej nesporne primárneho ľudského rozmeru, sa výrazne dotkla aj mechanizmu poskytovania humanitárnej pomoci. Na jednej strane viedla k vytvoreniu efektívne fungujúceho vládno-mimovládneho partnerstva, na strane druhej však odhalila jeho slabé miesta, kde hlavným je absencia priebežného dopĺňania použiteľných materiálnych zásob.

Rok 2015 bol z hľadiska rozvojovej spolupráce z viacerých dôvodov výnimočný. Spolu s vyhodnotením výsledkov 15-ročného úsilia pri napĺňaní Miléniových rozvojových cieľov boli na kľúčových rokovaníach medzinárodného spoločenstva v rámci OSN prijaté nové ciele trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030. V uplynulom roku, ktorý bol Európskou komisiou vyhlásený za Európsky rok rozvoja, sa na Slovensku uskutočnil celý rad programov, ktoré boli unikátnou príležitosťou na priblíženie rozvojových aktivít EÚ a SR širokej verejnosti.

Rozvojová spolupráca Slovenskej republiky bude aj v roku 2016 vychádzať zo strategickej bázy vybudovanej v uplynulom období, pričom základným dokumentom v tomto smere bude Strednodobá stratégia. V nasledujúcom období bude dôležité dokončenie procesu formovania legislatívno-regulačného rámca rozvojovej spolupráce a pokročiť vo zvyšovaní absorpčnej kapacity (štátnej správy, mimovládnych organizácií, Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu, podnikateľských subjektov ako aj samospráv) všetkých subjektov pôsobiacich v tejto oblasti.

Rok 2016 bude pre rozvojovú spoluprácu Slovenskej republiky aj rokom výziev na medzinárodnej úrovni. Rozhodujúcou bude predsedníctvo SR v Rade EÚ („ďalej len SK PRES“) v druhom polroku 2016. Kľúčovou agendou pre humanitárnu pomoc bude aj v roku 2016 migračná kríza, ktorá si vyžiada zvýšenie úsilia tak doma, ako aj priamo v dotknutých teritóriách. Formálnym krokom v tomto smere je zaradenie Sýrie a susedných krajín Blízkeho a Stredného východu do zoznamu teritoriálnych priorít SlovakAid, z dôvodu ich mimoriadnych humanitárnych a rozvojových potrieb. Uvedený návrh vychádza zo základnej tézy materiálu Návrh ďalšieho postupu Slovenskej republiky na riešenie migračnej krízy (uznesenie vlády č. 498/2015), ktorý vláda Slovenskej republiky prerokovala a schválila dňa 2. 9. 2015.

Predmetný implementačný dokument určuje využitie rozpočtových prostriedkov šiestich rezortov (Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí, Ministerstva financií, Ministerstva vnútra, Ministerstva obrany, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu

a Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka), ktoré sú zapojené do rozpočtového programu oficiálnej rozvojovej pomoci (05T).

2. Plánované aktivity rezortov v oblasti rozvojovej spolupráce v roku 2016

Aktivity rezortov v roku 2016 vychádzajú zo Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR 2014 – 2018 (ďalej len Strednodobá stratégia) a riadia sa cieľmi, princípmi a prioritami zadefinovanými v tomto dokumente. Ďalším záväzným dokumentom v tomto smere je rozpočet verejnej správy na roky 2016-2018 schválený uznesením Národnej rady SR č. 2123 z 20. novembra 2015. SR na bilaterálnu rozvojovú pomoc v roku 2016 vynaloží 15 023 686 €.

Na realizácii bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR sa bude v roku 2016 podieľať primárne 6 rezortov – MZVaEZ SR, MF SR, MV SR, MŠVVaŠ SR, MO SR a MPaRV SR. Popri uvedených šiestich rezortoch budú na bilaterálnej rozvojovej spolupráci participovať aj niektoré ďalšie ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy ad hoc aktivitami, napríklad formou odovzdávania skúseností partnerom z rozvojových krajín, realizovaním študijných pobytov slovenských expertov v krajine partnera a pod.

Od roku 2016 sa bude rozvojová spolupráca SR riadiť novým Zákomom o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Nová legislatíva konsoliduje právnu úpravu v tejto oblasti a prinesie aj rozšírenie nástrojov bilaterálnej pomoci (zadávanie zákazky, odpustenie dlhov, darovanie hnutel'ného majetku štátu a podpora zvýhodneného vývozného úveru).

2.1. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

MZVaEZ SR je gestom rozvojovej spolupráce SR a riadi bilaterálnu rozvojovú spoluprácu cez podprogram 05T0A. Štruktúra jednotlivých aktivít vychádza zo štruktúry bilaterálnych programov a nástrojov zadefinovaných v Strednodobej stratégii. Indikatívny rozpočet aktivít je rozpísaný v prílohe č. 2. Celkovo je v rozpočte MZVaEZ na podprogram 05T0A alokovaných 5 984 864 €, čo znamená, že v porovnaní s rokom 2015 nedôjde k očakávanému navýšeniu objemu prostriedkov bilaterálnej rozvojovej spolupráce.

V súlade so Strednodobou stratégiou rozvojovej spolupráce SR na roky 2014-2018 bude aj v roku 2016 slovenská oficiálna rozvojová spolupráca v najväčšej miere smerovaná do programových krajín – Moldavska, Kene a Afganistanu, a to hlavne do zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, vodného hospodárstva, dobrej správy vecí verejných a budovania inštitúcií občianskej spoločnosti. K prioritám rozvojovej spolupráce SR budú patriť aj naďalej krajiny Východného partnerstva a západného Balkánu, kde bude kľúčovou oblasťou aktivít odovzdávanie transformačných a integračných skúseností.

Prioritu bude predstavovať aj plnenie úloh v rámci SK PRES. Rok 2016 bude prvým rokom implementácie nového rámca rozvojových politík po r. 2015 (Agenda 2030/SDGs), pričom ich realizácia, vyhodnocovanie a financovanie budú dôležitou súčasťou politík EÚ a prioritou aj SK PRES.

Novú výzvu, na ktorú je potrebné reagovať využívaním prostriedkov a nástrojov rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci EÚ, predstavujú problémy vyvolané nekontrolovaným príchodom veľkého počtu migrantov z oblasti Blízkeho a Stredného východu a iných krajín Ázie a Afriky. SK PRES bude reagovať na migráciu využívaním politických a programových nástrojov, dôležitou bude efektívna činnosť nových zvereneckých fondov pre Afriku, Sýriu a susediace krajiny (MADAD), i Turecko. Dôležitosť tejto témy aj v bilaterálnom kontexte zvýrazníme rozšírením počtu krajín SlovakAid o Sýriu a susedné krajiny Blízkeho a Stredného východu, ako aj navýšením zdrojov pre poskytovanie humanitárnej pomoci.

Osobitná pozornosť SK PRES bude venovaná problematike prepojenia bezpečnosti a rozvoja a koherencii politík pre rozvoj. SK PRES nasleduje bezprostredne po konaní globálneho humanitárneho samitu v Istanbule (máj 2016), preto rozpracovanie jeho záverov na podmienky EÚ bude rovnako dôležitou prioritou. Počas nášho predsedníctva budú pokračovať konzultácie o návrhu novej dohody z Cotonou a uskutočnia sa dve medzinárodné konferencie, na príprave ktorých sa bude SR v mene EÚ podieľať (3. Konferencia OSN o bývaní a udržateľnom mestskom rozvoji Habitat III. Quito, Ekvádor, október 2016) a zasadnutie na vysokej úrovni globálneho partnerstva pre efektívnu rozvojovú spoluprácu (Keňa, november/december 2016). SK PRES bude tiež zabezpečovať vedenie pracovných skupín pre rozvojovú spoluprácu (CODEV), humanitárnu a potravinovú pomoc (COHAFA) a pre oblasť Afriky, Karibiku a Tichomororia (ACP).

Slovenská republika sa aj v roku 2016 bude usilovať o prehĺbenie medzinárodnej spolupráce a rozvoj aktivít s ďalšími donormi, hlavne s krajinami Vyšehradskej štvorky a ďalšími partnermi. Našou ambíciou je vytvoriť reálne predpoklady pre zapojenie sa do programovacích aktivít EÚ a presadiť sa aj v rámci tzv. delegovanej spolupráce s Európskym rozvojovým fondom (EDF). Ďalej rozvíjať budeme aj našu programovú spoluprácu s UNDP. Pokračovať budeme v postupnom dotváraní regulačného rámca oficiálnej rozvojovej spolupráce prípravou ďalších strategických dokumentov, osobitne v oblasti multilaterálnej rozvojovej spolupráce, koherencie politík pre rozvoj a evaluácie projektov a programov SlovakAid.

2.2. Ministerstvo financií SR

MF SR plánuje realizovať bilaterálnu rozvojovú spoluprácu najmä s ohľadom na svoje skúsenosti a kapacity, a to v prvom rade v oblasti reformy riadenia verejných financií v SR, pričom využije na spoluprácu v spomínanej oblasti spoločný projekt MF SR, MZVaEZ SR a UNDP s názvom Partnerstvo SR a Rozvojového programu OSN pre výsledky v medzinárodnej rozvojovej spolupráci (*Slovak Republic – UNDP Partnership for Results in the International Development Cooperation*), spustený dňa 30. 6. 2014. V rámci neho bude MF SR v spolupráci s UNDP implementovať pokračujúce aktivity v podobe programu Verejné financie pre rozvoj: Posilňovanie kapacít v oblasti verejných financií v krajinách západného Balkánu a Spoločenstva nezávislých štátov.

V decembri 2015 MF SR uzavrelo s UNDP bilaterálnu dohodu o poskytnutí finančného príspevku vo výške 1 500 000 USD na projekt „Spravovanie vecí verejných a finančný manažment v období transformácie“, ktorého cieľom bude s použitím verejne dostupných dát a informácií a používaním alternatívnych finančných nástrojov vytvorenie podmienok pre trvalo udržateľný hospodársky rast a transparentnosti v spravovaní vecí verejných. Prostriedky v rámci projektu budú poskytované partnerským krajinám z Európy a strednej Ázie. MF SR v decembri 2015 poskytlo UNDP prvú splátku vo výške 750 000 USD (691 499,17 €) a v roku 2016 zaplatí druhú splátku v rovnakej výške.

MF SR v nadväznosti na doterajšiu spoluprácu s Európskou bankou pre obnovu a rozvoj EBOR, ako aj na základe rozhodnutia guvernérov EBOR o zrušení viazanosti fondov technickej spolupráce, bude v rokoch 2016 – 2018 implementovať dva nové nástroje s čiastočnou viazanosťou na slovenské subjekty v oblastiach, v ktoré sú slovenskí podnikatelia dlhodobo aktívni a konkurencieschopní (energetická efektívnosť, vodohospodárstvo a budovanie infraštruktúry v obciach a mestách). MF do rámcových nástrojov koncom 2015 alokovalo zdroje vo výške 2 000 000 € a v roku 2016 preverí možnosti rozšírenie spolupráce s EBOR. MF SR na spoluprácu s UNDP a EBOR, prípadne aj

s ďalšími medzinárodnými finančnými inštitúciami a organizáciami, v prospech vopred určených partnerských krajín, v rozpočte na rok 2016 vyčlenilo 3 250 000 €.

Od roku 2009 do roku 2015 program Verejné financie pre rozvoj zastrešoval výmenu vedomostí a skúseností ekonomickej transformácie medzi SR a Čiernou Horou (v oblastiach makroekonomické a fiškálne analýzy a prognózy, účtovníctvo a výkazníctvo verejného sektoru) a Moldavskom (oblasť programového rozpočtovania). Po vypracovaní podrobného zhodnotenia potrieb v oblasti riadenia verejných financií začne MF SR v roku 2016 s programom na podporu budovania kapacít na Ukrajine.

MF SR v nasledujúcom období, s cieľom zviditeľňovania SR ako poskytovateľa rozvojovej pomoci, sa sústreďí na využívanie skúseností tradičných donorských krajín v oblasti zapojenia súkromného sektora do rozvojovej spolupráce. MF SR v decembri 2015 pre podporu tohto projektu zaplatilo do špeciálneho fondu Medzinárodnou finančnou korporáciou (IFC) čiastku 1 000 000 € a v roku 2016 plánuje vyčleniť 500 000 €. Spolupráca MF s IFC v tejto oblasti bude zameraná v prvom rade na poskytovanie pomoci Kirgizsku, Bielorusku, Gruzínsku, Mongolsku a Vietnamu.

MF SR v spolupráci s Rozvojovou bankou Rady Európy (RB RE) pripravuje vytvorenie bilaterálneho zvereneckého fondu na podporu kohézie spoločnosti, pričom dôraz bude kladený na dosiahnutie cieľov nového Rozvojového plánu RB RE na obdobie 2017 – 2020. MF na tento program plánuje poskytnúť RB RE v roku 2016 príspevok vo výške 1 500 000 €.

MF SR v rámci prebiehajúcej reformy Medzinárodnej investičnej banky (MIB) sa bude snažiť zlepšiť prístup slovenských subjektov k službám banky vytvorením a vytvoriť podobný mechanizmus spolupráce pre poskytovanie technickej pomoci s MIB, aký existuje medzi MF SR a EBOR vo forme spoločného fondu. MF pre tento účel v roku 2016 do bilaterálneho fondu s MIB zaplatí 1 000 000 € z ktorého budú financované projekty na Kube, vo Vietname a Mongolsku.

Nový zákon o rozvojovej spolupráci umožní MF SR spoločne s EXIMBANKOU SR a MZVaEZ SR podporovať poskytovanie zvýhodnených vývozných úverov komerčnými bankami nákupom slovenských tovarov a služieb z rozvojových krajín. MF SR úvery zvýhodní dorovnaním úrokových rozdielov v súlade s pravidlami OECD, príp. aj odpustením časti istiny. Cieľom schémy je zvýšenie angažovanosti slovenského súkromného sektoru na rozvojových trhoch v duchu princípu pomáhať pomocou podnikania. Na zvýhodnené úvery MF SR plánuje na rok 2016 vyčleniť príspevok 1 000 000 €.

MF SR v spolupráci s kontaktným bodom pre podnikateľský sektor „Rozvojmajstri“ bude pokračovať v spolupráci s medzinárodnými finančnými inštitúciami a organizáciami cieľom zapojenia slovenských podnikateľských subjektov do rozvojovej spolupráce pomocou systematického rozširovania informácií o projektoch a programoch do ktorých by sa mohli zapojiť slovenské subjekty.

2.3 Ministerstvo vnútra SR

MV SR zabezpečuje v rámci programu 051 realizáciu humanitárnej pomoci. Jej objem a smerovanie závisí od aktuálnych humanitárnych potrieb vo svete a sú podmienené aj dostatočnými zásobami materiálu, ktoré by mali byť dopĺňané v nadväznosti na čerpané zásoby pri poskytovaní humanitárnej pomoci. Na materiálnu humanitárnu pomoc (cez podprogram 05T03) je na rok 2016 plánovaných v rozpočte MV SR 100 000 €.

V rámci rozpočtu MV SR bude realizovaná účasť SR v misiách a operáciách civilného krízového manažmentu vedených EÚ (EULEX Kosovo, EUBAM Ukrajine a Moldavsko, EUMM Gruzínsko, EUPOL Afganistan, EUAM Ukrajina) a Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE Macedónsko a OBSE Ukrajina) s plánovaným rozpočtom 790 000 €. Na pomoc utečencom je alokovaná (mimo programu 05T) čiastka 1 200 000 €.

2.4. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

MŠVVaŠ SR bude v roku 2016 implementovať bilaterálnu rozvojovú spoluprácu cez Program vládnych štipendií, tak ako je zadaný v Strednodobej stratégii a je financovaný cez rozpočtový podprogram 05T08. V roku 2016 budú poskytnuté vládne štipendiá pre 48 nových uchádzačov z rozvojových krajín a pre 176 študentov z rozvojových krajín, ktorí už v súčasnosti študujú vo vyšších ročníkoch na verejných vysokých školách v SR. Súčasťou programu sú aj štipendiá vlády pre Slovákov žijúcich v zahraničí na verejných vysokých školách v SR. Na vládne štipendiá je v roku 2016 vyčlenených 1 883 167 €.

2.5. Ministerstvo obrany SR

MO SR bude v roku 2016 zabezpečovať bilaterálnu rozvojovú spoluprácu formou vysielania civilných expertov do aktivít krízového manažmentu mimo územia SR s rozpočtom 307 376 € (podprogram 0AU06) a realizáciou humanitárnych a rozvojových aktivít v rámci pôsobenia Ozbroyených síl SR v krízových regiónoch sveta s rozpočtom 10 000 € (podprogram 05T0B).

2.6. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

MPaRV SR bude v roku 2016 zapojený do bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR formou aktivít v rámci Centrálného potravinového dátového systému (CEECFOODS) a správou národného strediska AGRIS FAO v SR. Na tieto aktivity je v rozpočte MPaRV SR vyčlenených 58 279 €.

3. Programy bilaterálnej rozvojovej spolupráce v roku 2016

Rovnako ako v roku 2015 bude aj v roku 2016 implementácia bilaterálnej rozvojovej spolupráce vymedzená ôsmimi nosnými programami.

3.1. Program rozvojových intervencií

Program rozvojových intervencií je kľúčovým programom bilaterálnej spolupráce SR. Je implementovaný v troch programových krajinách SlovakAid - v Afganistane, Keni a Moldavsku, ako aj v Južnom Sudáne a Sýrii a susedných krajinách Blízkeho a Stredného východu (v krajinách s mimoriadnymi humanitárnymi a rozvojovými potrebami). V roku 2016 bude pokračovať realizácia obsahu stratégie rozvojovej spolupráce s každou z týchto krajín v zmysle už skôr odsúhlasených obsahových dokumentov (tzv. Country Strategy Paper - CSP). Spolupráca s uvedenými krajinami je založená na dlhodobom strategickom partnerstve a je charakterizovaná aj vyšším objemom finančných prostriedkov. V Južnom Sudáne je oficiálna rozvojová spolupráca SR orientovaná predovšetkým do sektorov zdravotníctva a poľnohospodárstva. V prípade Sýrie a susedných krajín Blízkeho a Stredného východu budú plánované aktivity (prednostne vzdelávanie detí) realizované najmä v štátoch s vysokým počtom utečencov zo Sýrie.

3.1.1 Afganistan

Stratégiu rozvojovej spolupráce SR s Afganistanom na roky 2014 - 2018 (CSP) schválilo vedenie MZVaEZ SR 29. mája 2014.¹ Vzhľadom na pretrvávajúcu dlhodobu nepriaznivú bezpečnostnú situáciu v krajine MZVaEZ SR vyčlení v roku 2016 spolu pre túto krajinu 200

¹ Dokument je možné nájsť na webovom sídle MZVaEZ SR (http://www.mzv.sk/sk/zahranicna_politika/oficialna_rozvojova_pomoc-slovenska_rozvojova_pomoc).

000 €, pričom prostriedky sa sústreďia na projekty v súlade so strategickými dokumentmi SlovakAid. Osobitosť vnútropolitickú a bezpečnostnú situáciu v Afganistane si vyžaduje dôkladne posudzovať vhodnosť používaných nástrojov implementácie rozvojových aktivít vrátane zapájania SR do spolupráce v rámci EÚ a OSN.

3.1.2 Keňa

Rozvojové aktivity Slovak Aid v Keni budú, v súlade s medzivládnu dohodou o rozvojovej spolupráci², s vysokou intenzitou pokračovať aj v roku 2016. Na sektorové priority zdravotníctvo, poľnohospodárstvo a vzdelávanie/praktické zručnosti (podrobne zadané v Stratégii SR pre rozvojovú spoluprácu s Keňou na roky 2014 - 2018 schválenej vedením MZVaEZ SR 19.9.2013) vyčlení MZV a EZ SR v roku 2016 spolu 1 100 000 €. Okrem troch hlavných sektorov budú podporované aj projekty z oblasti dobrej správy vecí verejných, právneho štátu a reformy bezpečnostného sektora vrátane priamej spolupráce s Medzinárodným výcvikovým strediskom pre podporu mieru (IPSTC) so sídlom v Nairobi aj za účasti expertov MV SR a PZ SR. SR sa od roku 2015 zapojila do spoločného programovania EÚ v Keni v sektore poľnohospodárstva a podpory malých farmárov. V rokoch 2016 – 2018 poskytne SR na tento účel substantívne finančné príspevky. Na rozvojovú spoluprácu s Keňou budú naďalej využívané aj finančné príspevky poskytované cez ZÚ (mikrogranty), podpora začínajúcich podnikateľských partnerstiev v Keni a program CETIR (zameranie na decentralizáciu verejnej správy, verejné financie a boj proti korupcii). Prínosom pre rozvojovú spoluprácu s Keňou v roku 2016 bude pokračujúce pôsobenie slovenského rozvojového diplomata na ZÚ SR v Nairobi okrem iného s cieľom posilňovania programového prístupu a efektívneho využívania nástrojov ODA.

3.1.3. Moldavsko

Rozvojová spolupráca s Moldavskom v roku 2016 bude vychádzať z medzivládnej dohody o rozvojovej spolupráci³ a Stratégie rozvojovej spolupráce SR s Moldavskom na roky 2014 - 2018 (CSP), ktorú schválilo vedenie MZV a EZ SR 7. mája 2014.⁴

V roku 2016 budú zdroje SlovakAid naďalej využívané v prioritných sektoroch, v oblasti vody a sanitácie v školských zariadeniach (podrobne zadané v CSP). Za týmto účelom budú alokované prostriedky aj na trilaterálny projekt s ČR. Dôležitou súčasťou aktivít SlovakAid v Moldavsku zostávajú naďalej aj mikrogranty. Popri spomenutých projektoch rozvojovej spolupráce s Moldavskom z prostriedkov SlovakAid budú financované aj aktivity najmä na odovzdávanie transformačných a integračných skúseností, ako aj na podporu začínajúcich podnikateľských partnerstiev.

Bilaterálne rozvojové projekty SR v Moldavsku budú doplnené o aktivity realizované SR v spolupráci s UNDP v rámci spoločného projektu MZVaEZ SR, MF SR a UNDP s názvom Partnerstvo Slovenskej republiky a UNDP pre výsledky v medzinárodnej rozvojovej spolupráci (*Slovak Republic – UNDP Partnership for Results in the International Development Cooperation*) zameraného na napĺňanie cieľov CSP pre Moldavsko.

² Dohoda o rozvojovej spolupráci medzi vládami SR a Kenskej republiky bola podpísaná 14. 12. 2011 a vstúpila v platnosť 10. 11. 2013.

³ Dohoda o rozvojovej spolupráci medzi vládami SR a Moldavskou republikou bola podpísaná 16. 10. 2013 a platnosť nadobudla 22. 5. 2014.

⁴ Dokument je možné nájsť na webovom sídle MZVaEZ SR (http://www.mzv.sk/sk/zahranicna__politika/oficialna_rozvojova_pomoc-slovenska_rozvojova_pomoc).

V priebehu roku 2016 bude v Moldavsku pokračovať aj implementácia projektu Ministerstva financií SR a UNDP: Verejné financie pre rozvoj (Public Finance for Development) a SR bude aktívne spolupracovať aj s Medzinárodným vyšehradským fondom. Výrazným prínosom pre rozvojovú spoluprácu s Moldavskom v roku 2016 bude pokračujúce pôsobenie slovenského rozvojového diplomata na ZÚ SR Kišiňov.

3.1.4. Južný Sudán

Vzhľadom na pretrvávajúcu dlhodobo nepriaznivú bezpečnostnú situáciu v krajine MZVaEZ SR vyčlení v roku 2016 pre túto krajinu 200 000 €, pričom prostriedky budú sústredené na projekty v súlade so strategickými dokumentmi SlovakAid. Osobitosť vnútropolitickej a bezpečnostnej situácie v Južnom Sudáne si vyžaduje dôkladne posudzovať vhodnosť používaných nástrojov implementácie rozvojových aktivít vrátane zapájania SR do spolupráce v rámci EÚ a OSN.

3.1.5. Sýria a susedné krajiny Blízkeho a Stredného východu

Sýria a susedné krajiny Blízkeho a Stredného východu sú navrhované na zaradenie do zoznamu priorít SlovakAid, podobne ako v roku 2014 Južný Sudán, z dôvodu ich mimoriadnych humanitárnych a rozvojových potrieb. V súčasnosti asi 1/3 populácie Sýrie sú utečencami a tvoria významnú časť veľkého počtu nelegálnych migrantov z regiónu Blízkeho a Stredného východu. Uvedený návrh vychádza zo základnej tézy materiálu Návrh ďalšieho postupu Slovenskej republiky na riešenie migračnej krízy (uznesenie vlády č. 498/2015), ktorý vláda Slovenskej republiky prerokovala a schválila dňa 2. 9. 2015.

Slovenská republika je pripravená pomáhať pri riešení problémov migrantov a utečencov zo Sýrie poskytovaním príspevkov pre medzinárodné organizácie a iné subjekty realizujúce projekty v tejto oblasti. Možná rozvojová spolupráca s partnermi v Sýrii a krajinách s ňou susediacich, smerovaná pre utečencov v táboroch alebo mestách s veľkou populáciou utečencov, sa bude prednostne orientovať na vzdelávanie detí utečencov, čo by sa postupne malo stať hlavnou formou našej pomoci v kontexte migračnej krízy v uvedenom teritóriu. Predbežné konzultácie MZVaEZ SR so slovenskými mimovládnyimi rozvojovými organizáciami potvrdili aj ich záujem a kapacitu o dlhodobjšie pôsobenie v regióne, v prvom rade v Iraku (v širšom regióne Erbil), ako aj v Sýrii, čo by mohlo prispieť k zvýšeniu efektívnosti a udržateľnosti takýchto projektových aktivít. V bilaterálnej oblasti môže SR využiť ako nástroj tiež poskytovanie mikrograntov prostredníctvom zastupiteľských úradov SR priamo v krajinách, cez ktoré migranti prechádzajú alebo tam, kde sa nachádzajú veľké utečenecké tábory.

3.2. Program odovzdávania transformačných skúseností

Program odovzdávania transformačných skúseností vychádza z komparatívnej výhody SR, ktorou je autentická skúsenosť z budovania štátnosti a štátnych inštitúcií, z demokratizácie spoločnosti, z aplikovania reforiem a z tvorby trhového prostredia, ako aj z integračného procesu do euroatlantických štruktúr.

Program realizuje SR predovšetkým formou technickej pomoci v krajinách západného Balkánu (primárne Albánsko, Bosna a Hercegovina a Kosovo⁵) a v krajinách Východného partnerstva (Bielorusko, Gruzínsko a Ukrajina). Projekty budú zamerané na 8 oblastí zadefinovaných v Strednodobej stratégii. Rozvojové aktivity SR založené na programových

⁵ V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99.

dokumentoch SlovakAid sú v súlade aj s dlhodobými programami financovanými EÚ v rámci Východného partnerstva.

Na projekty v Albánsku, v Bosne a Hercegovina a v Kosove je vyčlenených 300 000 €. Na projekty v Bielorusku a v Gruzínsku je vyčlenených spolu 300 000 €, pričom vzhľadom na zvýšený záujem zo strany slovenských subjektov a ich väčšie absorpčné kapacity MZVaEZ SR navrhuje alokovať celý objem týchto zdrojov pre Gruzínsko.

Vzhľadom na aktuálnu situáciu na Ukrajine je pre túto krajinu vyčlenená samostatná rozpočtová položka vo výške 700 000 € na rozvojovú a humanitárnu pomoc. Z uvedených prostriedkov budú poskytnuté dotácie slovenským subjektom realizujúcim projekty na Ukrajine, ako aj finančné príspevky na vybrané aktivity medzinárodných organizácií a subjektov na Ukrajine. Zároveň bude Ukrajine poskytnutá materiálna pomoc zo zásob MV SR podľa aktuálnych potrieb krajiny.

Podporným nástrojom programu je aj CETIR, ktorý je určený na odovzdávanie slovenských transformačných a integračných skúseností partnerským krajinám. Umožňuje realizovať študijné návštevy predstaviteľov štátnej správy a samosprávy partnerských krajín na Slovensku, ako aj návštevy slovenských expertov v týchto krajinách.

3.3. Program podnikateľských partnerstiev

Zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce ostáva naďalej dôležitým predpokladom udržateľnosti rozvojových aktivít. Tento nástroj, v neposlednej miere z dôvodu nastavenia podmienok čerpania zdrojov pre potenciálnych žiadateľov, doteraz nebol využívaný v plnej miere. V roku 2016 však dôjde k modifikácii pravidiel aj s cieľom zvýšenia záujmu zo strany podnikateľov o prostriedky alokované pre túto modalitu rozvojovej spolupráce.

Cieľom tohto programu naďalej ostáva podporiť sociálno-ekonomický rozvoj príslušnej krajiny prostredníctvom spolupráce slovenských a partnerských podnikateľských subjektov a posilniť synergiu medzi cieľmi slovenskej rozvojovej spolupráce a ekonomickým rozvojom prijímajúcej krajiny. Jedným z dôležitých prvkov rozvíjania aktivít v tejto oblasti bude popri tvorbe pracovných príležitostí, budovaní lokálnych kapacít, mobilizácii domácich zdrojov a podpore podnikania ich posun k využívaniu a odovzdávaniu technológií a technických riešení s vysokou mierou pridanej hodnoty. Vychádzajúc z doterajšej miery čerpania v rozpočte na rok 2016 bude vyčlenených 150 000 € pre túto modalitu.

3.4. Program humanitárnej pomoci

Poskytovanie humanitárnej pomoci sa riadi istými špecifikami, ktoré sú dané potrebou pružne a promptne reagovať na aktuálne požiadavky krajín postihnutých humanitárnymi krízami. V roku 2016 bude pri poskytovaní humanitárnej pomoci potrebné naďalej počítať s migračnou krízou ako hlavným prvkom. Na finančnú humanitárnu pomoc prostredníctvom MZVaEZ SR je na rok 2016 vyčlenených 600 000 €. V tejto čiastke nie je zahrnutá humanitárna pomoc pre Ukrajinu (vyčlenená samostatná rozpočtová položka v rámci spolupráce s Ukrajinou).

Materiálna humanitárna pomoc môže byť realizovaná len na základe záverov koordinačnej porady za účasti MZVaEZ SR a MV SR (prípadne ďalších zainteresovaných rezortov a organizácií), a po súhlasnom stanovisku oboch ministrov. Vzhľadom na vývoj na Blízkom a Strednom východe, ako aj na výzvu, ktorú predstavuje nelegálna migrácia z niektorých krajín Ázie a Afriky pre EÚ, humanitárna pomoc v roku 2016 bude zrejme jedným z hlavných nástrojov SlovakAid.

V roku 2016 podľa nového Zákona o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení iných zákonov a noriem na poskytovanie humanitárnej pomoci môžu byť využívané aj iné nástroje v prvom rade humanitárne dotácie a zadanie zákazky, čo podľa očakávaní MZVaEZ SR môže prispieť nielen k rozšíreniu počtu subjektov zapojených do poskytovania humanitárnej pomoci, ale aj k zvýšeniu dynamiky procesu jej poskytovania.

3.5. Program vládnych štipendií

Program poskytovania vládnych štipendií študentom z rozvojových krajín v SR na štúdium na slovenských verejných vysokých školách je tradičnou formou slovenskej rozvojovej spolupráce. Zabezpečuje ho MŠVVaŠ SR v spolupráci s MZVaEZ SR. Počnúc akademickým rokom 2014 - 2015 pristúpila SR k užšiemu vymedzeniu teritoriálneho a sektorového zamerania pri implementácii tohto nástroja. Počet partnerských krajín bol znížený z 35 na 12. V roku 2016 sa však ich počet zvýši o dve krajiny Východného partnerstva, Arménsko a Azerbajdžan. Dôraz pri ich výbere bol kladený na súlad vybraných študijných odborov so zahraničnopolitickými cieľmi a prioritami SlovakAid.

K ďalšej modifikácii štipendijného programu dochádza pod vplyvom migračnej krízy nadväzujúcej na základné parametre postupu Slovenskej republiky (viď materiál prerokovaný vládou SR 2.9.2015). Na návrh MŠVVaŠ SR vláda schválila (uzn. č. 568/2015) rozšírenie štipendijného programu vlády SR aj pre osoby pochádzajúce zo Sýrie. Vláda SR zároveň súhlasila so zabezpečením finančných prostriedkov pre sýrskych utečencov na roky 2017-2021. Občania Sýrie by mali v roku 2016 nastúpiť na 10-mesačný prípravný kurz slovenského jazyka a odbornej prípravy a následne od akademického roku 2017/2018 začínať svoje štúdium na verejných vysokých školách v SR. Z tohto dôvodu nebola Sýria zaradená do zoznamu krajín vládnych štipendií na akademický rok 2016/2017. Zoznam krajín, ktoré sú zaradené do programu vládnych štipendií na rok 2016 je prílohou č. 5 tohto materiálu.

3.6. Program vysielania dobrovoľníkov a expertov do rozvojových krajín

Program slúži od roku 2012 na podporu rozvojových aktivít SlovakAid v prioritných krajinách, podporu aktivít medzinárodných organizácií a inštitúcií v krízových oblastiach, budovanie personálnych kapacít v oblasti rozvojovej spolupráce SR, ako aj na zvyšovanie verejnej informovanosti o rozvojovej spolupráci SR.

Počet ročne vyslaných dobrovoľníkov v rámci tohto programu sa od jeho vzniku takmer stornásobil. V roku 2016 bude MZVaEZ SR klásť ešte väčší dôraz na kvalitnú prípravu dobrovoľníkov, ktorá je predpokladom znižovania bezpečnostných rizík pre ich pôsobenie v partnerských krajinách. V rámci programu plánuje MZVaEZ SR pilotný projekt vysielania expertov, ktorí poskytujú bezodplatne svoje vedomosti, skúsenosti a zručnosti v prospech organizácií a komunít v rozvojových krajinách. Na vysielanie dobrovoľníkov a expertov je v rozpočte vyčlenených 250 000 €.

4. Program rozvojového vzdelávania a verejnej informovanosti v SR

Program pozostáva z dvoch samostatných častí, z ktorých každá je zameraná na inú cieľovú skupinu. Prvá časť programu zameraná na rozvojové vzdelávanie podporuje integráciu rozvojovej problematiky do učebných plánov a osnov na jednotlivých stupňoch slovenských škôl. Kľúčovými subjektmi pri implementácii sú MŠVVaŠ SR a členské subjekty Platformy mimovládnych rozvojových organizácií (PMVRO). Program vychádza z Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie na roky 2012 – 2016. Akčný plán na rok 2016 spolu s vyhodnotením jeho plnenia za rok 2015 je v prílohe č. 4. zamerania. Na napĺňanie cieľa č. 4 z Akčného plánu je v rozpočte MZVaEZ SR vyčlenená čiastka 100 000 €.

Druhá časť programu sa zameriava na zvyšovanie informovanosti laickej i odbornej verejnosti, médií a iných relevantných aktérov o dôležitosti a zmysluplnosti realizácie

rozvojovej spolupráce, ako aj ich zainteresovanosti na danej problematike. V roku 2016 bude možné nadviazať na výsledky dosiahnuté v tejto oblasti v priebehu roka 2015, ktorý bol vyhlásený za Európsky rok rozvoja (European Year of Development - EYD). PMVRO sa podporou Európskej komisie (EK) a MZVaEZ SR uskutočnila v roku 2015 viacero aktivít zameraných na verejnú informovanosť. V roku 2016 je celkovo pre túto oblasť vyčlenených 80 000 €.

5. Program budovania kapacít

Budovanie systému rozvojovej spolupráce SR a kapacít jeho aktérov je neoddeliteľnou súčasťou posilňovania mechanizmu rozvojovej spolupráce SR. V rámci programu je na rok 2016 vyčlenených 50 000 € na koordinačné a implementačné funkcie strešných organizácií kľúčových aktérov aktívnych v rozvojovej spolupráci SR, 40 000 € na spolufinancovanie rozvojových projektov Európskej komisie a 10 000 € na budovanie kapacít Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu SAMRS a ďalších orgánov štátnej správy.

6. Podporné nástroje

Finančné príspevky poskytované cez sieť ZÚ SR (mikrogranty) predstavujú operatívnu a cieleňú formu rozvojovej spolupráce SR, ktorá umožňuje veľmi rýchlo a adresne reagovať na problémy a potreby partnerskej krajiny. Mikrogranty budú v nasledujúcom období využívané primárne v programových a projektových krajinách SlovakAid. V rozpočte na rok 2016 je pre túto modalitu vyčlenených 350 000 €. V roku 2016 dôjde k zmene pravidiel implementácie tohto nástroja, pričom bude zvýšená maximálna výška dotácie na realizáciu jedného projektu z doterajších 5 000 EUR na 10 000 EUR. Táto zmena sa bude vzťahovať na všetky programové a projektové krajiny SlovakAid.

Nástroj spolupráce SR a UNDP bol vytvorený schválením spoločného projektu Regionálneho centra UNDP, MF SR a MZVaEZ SR. Cieľom je využiť expertné kapacity a sieť misií UNDP vo svete na skvalitnenie a zefektívnenie systému SlovakAid. Nástroj bude využívaný najmä pri naplňaní CSP v Moldavsku, reforme verejných financií v Moldavsku a Čiernej Hore, pri zapájaní slovenských podnikateľov do rozvojových aktivít a pri budovaní kapacít rozvojovej spolupráce SR. V roku 2016 MZVaEZ SR prispeje do projektu čiastkou 350 000 € a MF SR 500 000 €.

Na nástroj aktuálne rozvojové výzvy medzinárodného spoločenstva je v roku 2016 alokovaných 61 000 €. Prostriedky budú využívané najmä na ad hoc finančné príspevky do medzinárodných organizácií, ktorých potreba vyplynie z aktuálnych medzinárodných udalostí a výziev. Po prvýkrát bude z tejto položky uhradený dobrovoľný príspevok na aktivity Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC).

V roku 2016 bude hodnotený program rozvojového vzdelávania a verejnej informovanosti a program vládnych štipendií. Na evaluáciu aktivít, programov a projektov je vyčlenených v rozpočte 20 000 €.